

Beslut

Datum
2019-11-18

Diarienummer
511-8546-2012

Enligt sändlista

Beslut om bildande av naturreservatet Saxeknut i Hällefors kommun samt beslut om föreskrifter m.m.

Beslut

Bildande av naturreservat

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen ett område av fastigheterna Saxhyttan 1:467, Saxhyttan 1:55 och Saxhyttan 1:488 i Hällefors kommun som naturreservat. Reservatet har den avgränsning som framgår av kartan i detta beslut och som slutligen märks ut i fält.

Naturreservatets namn ska vara Saxeknut.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, att restaurera naturmiljöer samt att tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Områdets naturskogar och myrmarker samt andra ingående naturtyper liksom områdets orörda karaktär och dess biologiska mångfald ska bevaras.

Syftet ska tillgodoses genom att skogsmark, myr och övriga naturtyper med dess flora och fauna utvecklas fritt genom intern dynamik och andra naturliga processer. Igenläggning av diken kan utföras. Aktiva vårdåtgärder som hindrar förekomsten av exotiska träd och buskar kan utföras. Lämpliga åtgärder kan vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv, samt för att undvika störningar på djurlivet och onödigt slitage.

Föreskrifter för naturreservatet

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5§ andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att

1. utföra något slag av skogsavverkning eller skogsvårdsåtgärd såväl som att fälla enstaka träd eller buskar, samt att samla ihop, föra bort eller upparbeta döda stående eller liggande träd eller delar av träd,
2. så eller plantera träd,
3. borra, gräva, spränga, schakta, markbereda eller utföra annan mekanisk bearbetning av mark, block eller berg, eller bedriva täkt av något slag, utfylla, tippa, eller anordna upplag,
4. dika, rensa dike, kulvertera dike, dämma eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållanden,
5. anlägga väg, stig, led eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster,
6. uppföra eller upplåta mark för byggnad eller annan anläggning,
7. utöka befintlig byggnad eller anläggning,
8. dra fram ledning i mark, vatten eller luft, eller gräva ned befintlig luftledning,
9. kalka mark, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller gödselmedel,
10. plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
11. uppföra jakttorn, röja siktgator för jakt eller stödutfodra vilt,

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla

1. Utmärkning och underhåll av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Uppsättning och underhåll av informationstavlor vid platser som markeras på beslutskarta.
3. Anläggande och underhåll av vandringsled samt rastplats enligt beslutskarta.
4. Avverkning eller på annat sätt borttagande av exotiska träd och buskar såsom contortatall, lärkträd, ädelgran m.m. samt eliminering av invasiva arter som t.ex. blomsterlupin.
5. Undersökning och dokumentation av djur-, växt- och svamparter samt mark- och vattenförhållanden.

2019-11-18

511-8546-2012

C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken och 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. om rätten att färdas och vistas samt om ordningen i övrigt i naturreservatet

Det är förbjudet att

1. borra, hacka, spränga, gräva, rista, måla eller på annat sätt skada berg, jordytan, sten eller block, eller att flytta eller bortföra sten eller block,
2. framföra motordrivet fordon annat än på bilvägar,
3. fälla, bortföra eller på annat sätt skada levande eller döda, stående eller om kullfallna träd och buskar,
4. elda annat än på anvisad plats och då endast med medhavd eller av reservatsförvaltaren tillhandahållen ved,
5. skada vegetationen t.ex. genom att plocka eller gräva upp växter såsom ris, gräs, örter, mossor eller lavar och svampar,
6. cykla förutom på vägar och anvisade cykelleder,
7. rida förutom på vägar och anvisade ridleder,
8. medvetet störa djurlivet,
9. utan Länsstyrelsens tillstånd samla in växter, djur, lavar eller svampar,
10. utan Länsstyrelsens tillstånd sätta upp permanent tavla, skylt, affisch, eller därmed jämförlig anordning eller att snitsla spår,
11. utan Länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserad tävling eller övning, lägerverksamhet eller liknande,
12. utan Länsstyrelsens tillstånd utföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär markering, insamling, fångst eller annan påverkan på naturmiljön.

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft 2109-11-18

Enligt 7 kap 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart även om de överklagas.

Undantag från föreskrifterna enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för

- a. förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som krävs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår ovan av föreskrifterna enligt 7 kap 6 § miljöbalken,
- b. förvaltaren av naturreservatet att i uppföljningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial samt annan dokumentation av växt- och djurliv, luft-, mark- och vattenförhållanden,

- c. uttransport av fälld älg, hjort, björn eller vildsvin med fordon som inte ger långsiktigt bestående skador på mark eller vegetation,
- d. framförande av motorfordon av tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärenden (insatsen ska omgående anmälas till länsstyrelsen),
- e. framförande av snöskoter för utförande av inventering m.m. inom ramen för Länsstyrelsens rovdjursförvaltning,
- f. bär-, matsvamp- och blomplockning för eget behov, dock ej fridlysta eller rödlistade arter,
- g. rättighetshavare att utföra normalt underhåll av befintlig väg omfattande hela vägområdet, i enlighet med nyttjanderätt som är gällande vid detta besluts ikraftträdande,
- h. rättighetshavare att utföra normalt underhåll av befintlig mark- eller luftledning i enlighet med ledningsrätt som är gällande vid detta besluts ikraftträdande,
- i. markägarna till Saxhyttan 1:467, 1:55 och 1:488 att kapa och flytta fallna trädstammar åt sidan, där dessa hindrar framkomligheten på stigar som är markerade som "övriga stigar" på beslutskartan. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för markägarna att utföra röjning av plantor av barrträd och lövsly för att hålla dessa stigar framkomliga.

Fastställande av skötselplan

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. beslutar Länsstyrelsen att fastställa den skötselplan för naturreservatet som framgår av bilaga 1.

Skälen för beslutet

Områdets naturvärden betingas av skogsbeståndens naturskogsartade struktur och en mångfald av sådana arter som missgynnas av skogsbruk. Strukturen i de äldre bestånden kännetecknas av intern dynamik och småskaliga störningar.

Åldersspridningen bland träden är stor. Området rymmer en stor mängd död ved. De många signalarterna indikerar att området har varit trädbevuxet under lång tid. Den kuperade och bitvis svårbrukade terrängen har bidragit till kontinuitet av äldre barrskog. Skogen domineras av naturskogsartad grandominerad barrskog i höjdlägen. En mindre del utgör bränna. Flera signalarter och rödlistade arter knutna till dessa skogstyper finns i området. Bland dessa kan särskilt nämnas lavarna bårdlav, skuggblåslav samt de rödlistade svamparterna stjärntagging, orange taggsvamp, spadskinn och gränsticka. Området är också hemvist för ett flertal minskande eller hotade skogsfåglar som tretåig hackspett, gråspett och järpe.

De ovan beskrivna naturvärdena knutna till områdets livsmiljöer, naturliga dynamik samt mängden signalarter och rödlistade arter har endast begränsade möjligheter att finnas kvar under påverkan av skogsbruk. Den närmast förväntade skogsbruksåtgärden är för större delen av området slutavverkning.

Området har också höga friluftsvärden kopplade till Silverleden längs gränsen i norra delen av området. Vid utsiktspunkten Saxeknut finns en rastplats med vindskydd.

I området finns också höga kulturvärden kopplade till gruvlämningar samt flera välbevarade kolbottnar.

Länsstyrelsens bedömning

De särskilda naturvärden som framkommit om reservatsområdet kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov kan endast tillgodoses genom bildande av naturreservat.

Förutsättningarna för att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om förvaltningsinriktningen i detta beslut följs och skötselmålen uppfylls i enlighet med den för reservatet fastställda skötselplanen.

Beslutet följer Naturvårdsverkets riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och är i överensstämmelse med Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden samt de av riksdagen antagna miljökvalitetsmålen. Skyddet av Saxeknut bidrar till arealmålet för miljömålet Levande skogar samt till miljömålet Ett rikt växt- och djurliv.

Naturresevatet bidrar också till skyddet av ekosystem vars funktioner är viktiga för upprätthållande av de ekosystemtjänster vårt samhälle är beroende av.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap. 8 § miljöbalken.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlet miljöbalken.

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner eller undersökningstillstånd för gruvnäringen enligt den information Länsstyrelsen inhämtat från Bergsstaten.

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Redogörelse för ärendet

Området aktualiserades för skydd 2009 i samband med att en avverkningsanmälan inkom till Skogsstyrelsen. Med anledning av detta besökte Skogsstyrelsen området, varpå höga naturvärden uppmärksammades vilket ledde till att en stor del av det nu aktuella reservatsområdet nyckelbiotopklassades. Skogsstyrelsen kontaktade Länsstyrelsen med förfrågan om möjligheten att skydda området. Länsstyrelsen lät värdera området och förhandlingar om markåtkomst påbörjades 2012. Avtal med fastighetsägare om intrång har upprättats under 2014, 2016 och 2019. Objektet utgör en del av ett större sammanhängande planerat naturreservatsområde där de befintliga naturreservaten Hammarmossen och Knuthöjds mossen ingår.

Ärendet har varit föremål för remissbehandling. Sakägare och övriga remissinstanser har beretts möjlighet att yttra sig över förslag till beslut.

Samråd har skett med Hällefors kommun.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Saxeknut
NVR-id:	2000195
Kommun:	Hällefors
Lägesbeskrivning:	3 km SV om Hällefors
IUCN-kategori:	Strikt naturreservat
Fastigheter:	del av fastigheterna Saxhyttan 1:55, 1:467 och 1:488
Markägare:	Enskilda
Rättigheter:	jakt
Areal:	30,5 hektar
Naturtyper:	Skog 30,5 ha
Förvaltare av reservatet:	Länsstyrelsen i Örebro län

Detta beslut kan överklagas. (Se bilaga 2.)

Beslut i detta ärende har fattats av Landshövding Maria Larsson. Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog länsjurist Lars Wadström, enhetschef Johan Karlhager samt handläggare Rolf Wedding, föredragande.

Beslutskarta för naturreservatet
Saxeknut
i Hällefors kommun
Beslutsdatum 2019-11-18
Dnr: 511-8546-2012

 Naturreservat enligt detta beslut

 Leder

 Övriga stigar

 SKS Nyckelbiotoper

